

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

30 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Viorel Malanciuc în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2018, în cauza penală în privința lui

*Budeanu Dumitru XXXXX, născut la XXXXX, originar
și domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 23.10.2014 - 02.12.2015;

instanța de apel: 217.04.2018 - 30.05.2018;

instanța de recurs: 23.11.2018 - 30.01.2019.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 02 decembrie 2015, inculpatul Dumitru Budeanu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și i s-a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă a fost admisă integral și s-a dispus încasarea din contul lui Dumitru Budeanu în folosul lui Ruslan Cebotari, cu titlu de prejudiciu material suma de 3 900 lei, iar cu titlu de prejudiciu moral suma de 25 000 lei, în folosul lui Silvian Ciubotaru cu titlu de prejudiciu material suma de 5 800 lei, iar cu titlu de prejudiciu moral suma de 20 000 lei, în folosul lui Ion Ciubotaru cu titlu de prejudiciu material suma de 2 800 lei, iar cu titlu de prejudiciu moral suma de 20 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, inculpatul Dumitru Budeanu împreună cu alte persoane, în noaptea de 07 spre 08 ianuarie 2014, aproximativ la ora 00:30, aflându-se în fața disco-barului „Cristi” din s. Stolniceni, r-nul Hîncești, adică într-un loc public, acționând cu intenție, în prezența mai multor persoane, manifestând o neglijare premeditată a conduitei în societate, dând dovadă de necuviință și neobrăzare, urmărind manifestarea bravurii și a forței grosolane, l-au acostat pe Ruslan Cebotari, Silvian Ciubotaru și Ion Ciubotaru și încălcând grosolan

ordinea publică și exprimând o vădită lipsa de respect față de societate ce s-a exprimat printr-o purtare batjocoritoare, cu aplicarea violenței, au aplicat lui Ruslan Cebotari, Silvian Ciubotaru și Ion Ciubotaru, lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, iar lui Silvian Ciubotaru au aplicat lovituri cu o bătă peste picioare ca să-l doboare la pământ, însă ultimul a reușit să-și mențină echilibrul.

În timpul altercației, Ruslan Cebotari, pentru a curma acțiunile huliganice și a respinge atacurile, a somat verbal privind stoparea conflictului, ulterior văzând că ultimii nu reacționează a folosit arma sa din dotare, cu efectuarea în aer a trei împușcături de avertizare, însă aceștia și-au continuat acțiunile lor huliganice. Atunci, inspectorul de sector al Inspectoratului de poliție Hîncești, Vasile Gînu, fiind în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu, în uniforma de polițist, a cerut insistent agresorilor să înceteze acțiunile lor huliganice, aceștia însă nu se supuneau cerințelor legale. Urmare a cărui fapt, Vasile Gînu, împreună cu Oleg Grițuc și alte persoane, cu scopul de a respinge acțiunile violente ale agresorilor și a nu pune în pericol iminent viața și sănătatea victimelor, precum și a menține ordinea publică, au format un cordon întru izolarea ultimilor.

În rezultatul acțiunilor huliganice, lui Ruslan Cebotari, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 148 „D” din 22.01.2014, i-a fost cauzată traumă cranio-cerebrală acută închisă manifestată prin comoție cerebrală; fractura oaselor nazale; echimoze la nivelul feței; defect marginal la dinții 1 pe maxilă din stînga și 1 pe maxilă din dreapta; excoriații la nivelul antebrațului drept, care, în comun, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare ușoară, iar lui Silvian Ciubotaru, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 194 din 13.01.2014, i-a fost cauzată echimoză în regiunea lombară pe dreapta și coapsa dreapta, excoriații pe ambele gambe și se califică ca vătămare neînsemnată.

3. Împotriva sentinței Judecătorei Hîncești din 02 decembrie 2015, a declarat apel la 20 martie 2018 avocatul Viorel Malanciuc în numele inculpatului prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care procesul penal intentat în privința inculpatului de învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, să fie încetat în baza Legii RM nr. 210 din 29.07.2016 (în vigoare din 09.09.2016) „privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, inculpatul își recunoaște vinovăția imputată, pe deplin, se căiește sincer și regretă cele săvârșite, este de acord să le achite părților vătămate prejudiciul cauzat.

Mai mult, apărătorul a menționat că, la 09 februarie 2018, prin intermediul cancelariei Judecătorei Hîncești, Dumitru Budeanu s-a adresat cu o cerere (repetată, or anterior a mai înregistrat o cerere similară, dar sentința nu i-a fost expediată pentru

luare de cunoștință) prin care a solicitat eliberarea sentinței din 02 decembrie 2015 pentru a lua cunoștință, și doar la 06 martie 2018, prin intermediul avocatului Viorel Malanciuc, a luat cunoștință cu conținutul sentinței, aflând prin urmare despre existența sentinței de condamnare în privința sa.

De asemenea, avocatul a indicat că în cauza penală de acuzare a lui Dumitru Budeanu privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, sunt întrunite condițiile stabilite de art. 2 din Legea nr. 210 din 29.07.2016 (în vigoare din 09.09.2016) „privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2018, apelul declarat de către avocatul Viorel Malanciuc în numele inculpatului a fost respins ca fiind depus peste termen.

4.1. În motivarea deciziei pronunțate, instanța de apel a menționat că potrivit art. 402 Cod procedură penală, termenul de declararea a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Instanța de apel a notat că la 02 decembrie 2015 Judecătoria Hîncești a emis sentința de condamnare în privința inculpatului Dumitru Budeanu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal.

Inculpatul Dumitru Budeanu în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond nu s-a prezentat, prin încheierea Judecătoriei Hîncești din 15.10.2015 inculpatul a fost anunțat în căutare, cauza penală fiind examinată în lipsa inculpatului.

Drepturile și interesele inculpatului Dumitru Budeanu în cadrul examinării cauzei penale în instanța de fond au fost apărate de avocatul Procopie Zaharia, care nu a contestat cu apel sentința instanței de fond.

Prin mandatul seria MA, nr. 0832333 se atestă că avocatul Victor Malanciuc în conformitate cu contractul de asistență juridică nr. 8 din 17 aprilie 2017 a fost împuternicit de către Dumitru Budeanu de a-i apăra drepturile și interesele.

La 20 martie 2018, avocatul Victor Malanciuc în numele inculpatului Dumitru Budeanu a contestat cu apel sentința Judecătoriei Hîncești din 02 decembrie 2015.

Astfel, instanța de apel a conchis că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Potrivit art. 230 alin. (2) Cod procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Instanța de apel a menționat că, din conținutul cererii de apel formulată de către avocatul Victor Malanciuc rezultă că, acesta solicită repunerea în termenul de declarare a apelului, indicându-se că la 09 februarie 2018, prin intermediul cancelariei Judecătoria Hîncești, Budeanu Dumitru s-a adresat cu o cerere (repetată, or anterior a mai înregistrat o cerere similară, dar sentința nu i-a fost expediată pentru luare de cunoștință) prin care a solicitat eliberarea sentinței din 02 decembrie 2015, pentru a lua cunoștință, și doar la 06 martie 2018, prin intermediul avocatului Viorel Malanciuc, a luat cunoștință cu conținutul sentinței, aflând prin urmare despre existența sentinței de condamnare în privința sa.

La caz, instanța de apel a reținut că de la data la care avocatul Victor Malanciuc a încheiat cu Dumitru Budeanu contractul de asistență juridică nr. 8 și anume 17 aprilie 2017 și până la 20 martie 2018, dată la care a fost depus apelul, luându-se în calcul inclusiv și data la care avocatul Victor Malanciuc a depus cerere de a lua cunoștință cu materialele cauzei - 06 martie 2018 s-a scurs o durată de timp destul de îndelungată, cu aproximație fiind vorba de 11 luni.

Astfel, instanța de apel a conchis că, în interiorul acestui timp avocatul Victor Malanciuc deși avea încheiat cu Dumitru Budeanu un contract de asistență juridică nu a întreprins nicio acțiune privind reprezentarea intereselor inculpatului Dumitru Budeanu în prezenta cauză penală, de a lua cunoștință cu materialele cauzei penale și de a formula o poziție privind contestarea sentinței.

Prin urmare, instanța de apel nu a constatat nici un temei de a repune în termen apelul declarat de către avocatul Victor Malanciuc în numele inculpatului Dumitru Budeanu împotriva sentinței Judecătoria Hîncești din 02 decembrie 2015, din care motive a respins apelul ca fiind depus peste termen.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Viorel Malanciuc în numele inculpatului care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să îi fie aplicată Legea nr. 210 din 29.07.2016 „Cu privire la amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la Declaraarea Independenței Republicii Moldova”.

În motivarea cerințelor sale, apărătorul susține că instanța de apel eronat a indicat că fiind încheiat un contract de asistență juridică între acesta cu inculpatul care datează cu data de 17 aprilie 2017, a declarat apel abia la 20 martie 2018, or, instanța de apel urma să ia în calcul data la care a făcut cunoștință cu sentința de condamnare a inculpatului.

De asemenea, apărătorul menționează că în ședința instanței de apel și celelalte părți au declarat că nu au făcut cunoștință cu sentința.

Mai mult, avocatul indică că, inculpatul își recunoaște vina se căiește de cele comise și a achitat integral prejudiciul stabilit de către prima instanță.

6. Verificând argumentele invocate de recurent în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, doar în cauzele stipulate în acest articol.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat de către inculpatul Gruia Mogorici, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

Potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul este în drept să declare recurs ordinar în numele său atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Potrivit materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 30 mai 2018, la ședință avocatul inculpatului Viorel Malanciuc, a fost prezent, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 232, vol. I). Tot atunci, părțile prezente la proces au fost anunțate că pronunțarea publică a deciziei motivate va avea loc la 27 iunie 2018, ora 14:00.

Decizia motivată a fost pronunțată la 27 iunie 2018, inculpatul și avocatul acestuia nemotivat nu s-au prezentat la ședință, iar conform scrisorii (f.d. 241) copia deciziei redactate a fost expediată către avocatul inculpatului Viorel Malanciuc și inculpatului la 29 iunie 2018. Mai mult, decizia motivată a fost publicată pe site-ul oficial al instanței la 27 iunie 2019.

Avocatul Viorel Malanciuc a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel la 07 septembrie 2018 (f.d. 3-18, vol. II).

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a epuizat la 27

iulie 2018, inclusiv. Astfel, termenul de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, nu a fost respectat de recurent, el fiind declarat peste termenul de 30 zile.

Mai mult, recurentul nu aduce careva argumente întemeiate în justificarea motivelor întârzierii declarării recursului.

Totodată, Colegiul penal reține că, termenul de declararea recursului ordinar este absolut și are un caracter imperativ, iar depășirea lui atrage la decăderea din dreptul de a exercita această cale de atac.

Referitor la argumentele inculpatului, expuse în pct. 5 din prezenta decizie, instanța de recurs nu se va expune asupra lor, odată ce recursul este declarat peste termenul stabilit de art. 422 Cod de procedură penală.

În astfel de circumstanțe, raportând speța dată la prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către avocatul Viorel Malanciuc în numele inculpatului, este depășit, prin urmare, recursul ordinar este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

8.

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către avocatul Viorel Malanciuc în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2018, în cauza penală în privința lui *Budeanu Dumitru XXXXX*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *27 februarie 2019*.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan